

JAKÝ JE VZTAH MEZI KRIZOVÝM ŘÍZENÍM A OCHRANOU OBYVATELSTVA V TEORII A PRAXI

WHAT THE RELATION BETWEEN CRISIS MANAGEMENT AND POPULATION PROTECTION IS LIKE IN THE THEORY AND PRACTICE

Josef JANOŠEC

Dostupné na http://www.population-protection.eu/attachments/042_vol4special_janosec.pdf.

Abstract

The paper mentions the specification of the crisis management and population protection meanings from the aspect of their practical implementation based on a semantic and factual analysis. Further it documents the relations between population protection and crisis management on the example of the Czech Republic.

Keywords

Population protection, crisis management, crisis management authorities, securitology, security system.

Správná teorie je ohromná věc. Lze jí zdůvodnit
každou praxí.
Gabriel Laub

ÚVOD

Představte si následující situaci. Sobotní předjarní podvečer, venkovní teplota se blíží 0°C, déšť nikoho nezve na vycházku. Déšť sílí, stromy se i bez listů ohýbají. V obývacím pokoji ve čtvrtém podlaží dvacetipodlažního domu rodiče sledují televizní vysílání, jedno malé dítě je na záchodě a druhé u počítače v dětském pokoji. Ve vedlejším bytě leží dlouhodobě nemocný starý důchodce a zabezpečuje ho stejně stará manželka. Výtahem sjíždí obyvatel domu z 18. podlaží se psem na krátkou vycházku.

V 18.20 hod. dochází k výpadku elektrického proudu a nikdo neví, že je to na dlouhou dobu, že právě odstartovaly první okamžiky jevu, který je nazýván „black out“. V obývacím pokoji je tma a náhlé ticho. V bytovém jádru je tma a dítě křičí. Starý pán právě přijímal inzulin a jeho manželka ve tmě neví, co dál. Na chodbě bytového domu je tma. Výtah stojí i se psem a pánem mezi 17. a 16. podlažím. V 18.22 hod. pes štěká a jeho pán volá do tmy o pomoc.

Všichni znalí jsou v naději, že se tok elektrické energie obnoví, že se rozsvítí a život bude dále v pohodě pokračovat. Mají však kolem sebe tíživou tmou

bez informací, bez vědomí o tom, co se bude konat, kdyby to trvalo déle, než si mysleli. V 18.50 hod. už svítí svíčky, někdo našel svítidlo, děti jsou u rodičů, pes štěká ve výtahu, mobilní telefony ověřily na čísle 112, že nejde o poruchu v domě, ale o „black out“ v celostátním rozsahu bez možnosti odhadnout jeho konec. Hlavou se jim ubírají otázky: „Kdo za námi přijde s pomocí? Jak bude fungovat státem organizovaná ochrana obyvatelstva?“

Rozehraná situace se bude rozvíjet s rostoucí dramatičností a nervozitou všech účastníků do dalších na sobě závislých vývojových situací. Ty situace by měly nějak vypadat podle teoretických předpokladů a skutečně budou vypadat podle toho, jak se zachovají jejich účastníci, ať už na straně postižených občanů nebo těch, kdo jim pomáhají. Mohou to být zasahující složky záchranných systémů, mohou to být zástupci místní samosprávy nebo státní správy, kteří jsou předurčení pro krizové řízení. Ale jsou to rovněž občané, kteří od vzniku nepříznivé události dělají něco, co jim pomoc může přiblížit.

O teorii a praxi již bylo hodně napsáno. Jsou to párové pojmy stejně jako plus a minus, den a noc, dobro a zlo, bezpečnost a nebezpečnost. Smyslem příspěvku je upozornit na rozdílné role krizového řízení a ochrany obyvatelstva při prevenci a zvládnání mimořádných stavů v podmínkách ČR, pojednat o jejich vztahu proto, aby bylo zřejmé, kde jsou priority v oblasti teorie a praxe.

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení je interdisciplinární vědní odbor, který se zabývá způsobem řízení procesů, spojených s ochranou života a zdraví občanů, jejich materiálních hodnot a životního prostředí proti nežádoucím účinkům bezpečnostní reality.

V České republice máme zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (**krizový zákon**), který v úvodu § 2, pro účely tohoto zákona vymezuje, že *„krizovým řízením je souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s*

1. přípravou na krizové situace a jejich řešení, nebo

2. ochranou kritické infrastruktury.“

Pro účely tohoto zákona to tedy je souhrn činností, které jsou uskutečňovány ve prospěch vytváření podmínek pro předcházení, řešení a zvládnání krizových jevů.

Ve smyslu zákona je tedy **činnost orgánů krizového řízení** zahájena až v případě výskytu takové krizové situace, tj. mimořádné události podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiného nebezpečí, při nichž **je vyhlášen** stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).

Mimořádnou událostí je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a **vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací**.

Proč je věnována pozornost opakování známých, legislativou podpořených formulací? Je to proto, abychom zvýraznili, že je rozdíl mezi tím, co stanovuje zákon a tím, co je podstatou procesů, které probíhají v bezpečnostní realitě. Zákon je přijímán proto, aby upravil organizační, finanční i trestní odpovědnost za to, jak by to mělo podle dohody poslanců (zákonodárského sboru) při krizových situacích probíhat. Je tady rovněž proto, aby formuloval základní pravidla procesů a jejich financování ze státního rozpočtu. Není tady vytvářen proto, aby řešil vědecky správně popis procesu, jeho všechny prvky a jejich vzájemné vztahy, včetně způsobů řešení všech krizových situací. To je na dovednosti manažerů a osob, které v této oblasti aktivně působí, ať je to ve státní správě a samosprávě, v ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostních sborech, záchranných sborech a službách.

Zajímavě se k tomu vyjádřili **Roman Zuzák a Martina Königová** v publikaci *Krizové řízení podniku* (5, 2009, s. 26 – 28), kde říkají, že ke krizovému řízení existují tři odlišné přístupy:

1. **přístup** – krize již byla identifikovaná a je řešena, reaktivní charakter krizového řízení;
2. **přístup** – krizové řízení je zahájeno podstatně dřív, než lze krizi identifikovat, permanentní a preventivní charakter krizového řízení;
3. **přístup** – krizové řízení správce konkurzní podstaty, úkolem je zhodnotit aktiva v neživotaschopném podniku, likvidační charakter krizového řízení.

Krizový zákon zahrnuje první a druhý přístup a vytváří podmínky pro výstavbu mnohoúrovňového modelu krizového řízení.

Management (není tímto slovem míněn význam, který je možné přiblížit pojmem „představitel managementu“) je procesem tvorby a udržování prostředí, ve kterém jednotlivci pracují společně ve skupinách a účinně dosahují vybraných cílů. Řízením rozumíme dosahování cílů prostřednictvím lidí ve formálně organizovaných skupinách. Řízení není jednorázová záležitost, má svoje **složky, kroky, funkce**.

Základní teze přístupu ke krizovému řízení: **Krizový management je neoddělitelnou a organickou součástí managementu na zvolené úrovni organizace.**

Významnými složkami řízení jsou:

- ♦ Krizové plánování.
- ♦ Krizové rozhodování.
- ♦ Organizování v krizových situacích.
- ♦ Operativní vedení v krizi.
- ♦ Kontrola v krizovém řízení.

Z teoretického rozvoje managementu jako vědní a praktické disciplíny vyplývají následující základní funkce:

1. **Funkce plánování** zahrnuje výběr úkolů, cílů a činností potřebných pro dosažení vybraných, či zadaných úkolů.
2. **Funkce rozhodování** je o tom, co se má vykonat. Obsahuje plánování, projektování, formulování cílů, metod a prostředků dosahování zadaných cílů a časového harmonogramu.

3. **Funkce organizování** zahrnuje činnost, kdy soustředíme a uspořádáváme prostředky pro dosažení zadaného cíle. Výsledkem je vytvoření systému, složeného z lidí a věcí, který se nazývá organizační systém – organizace. Tento systém je časově omezen, lze jej opakovaně úspěšně využívat nebo podléhá změně, a to při plnění zadaného úkolu.
4. **Funkce operativního řízení** (někdy proces řízení a kontroly), charakteristická je přímá komunikace mezi řídicí složkou a řízeným; mluvíme o vedení lidí – personalistice. Lidi neřídíme, ale vedeme.
5. **Funkce kontrolování**, kdy jde o zpětnovazební informace o reakcích objektu (systému) na usměrňovací zásahy managementu (vedoucích osob). Proces kontrolování je podle řešeného problému jednorázový na konci, respektive průběžný v průběhu činností.

Závěrem je nezbytné zvýraznit personifikaci krizového řízení. Není uskutečňováno samo o sobě. Nositeli výkonů jsou konkrétní lidé, kteří mají oficiální pověření a působnosti v procesu krizového řízení. Jsou tedy odpovědní za přípravu a řízení plánování. Jejich hlavní a nejosobitější činností je rozhodování, jež by mělo odrážet profesní přípravu, životní zkušenosti, strategii, operační umění a taktiku při dodržování psychologických poznatků a naplňování cílů. Ve schopnostech manažera se odráží rovněž průběh organizování, přístup k vedení lidí a schopnost kontroly.

OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva je souborem multidisciplinárních problémů, které spojuje jediná myšlenka, otázka i úkol: **Jak problém realizovat, aby ovlivnil schopnost ochránit člověka – obyvatele.**

Pojem **obyvatel** v sobě obsahuje sémantický obsah, který zvýrazňuje, že člověk někde bydlí, že je ve vztahu k nějaké obci, nějakému správnímu členění, nějakému objektu. I když jde při ochraně obyvatelstva v mezním případě o život člověka, obyvateľ představuje jakousi statistickou jednotku, element, z něhož je složen sociální prvek (rodina, osádka, tým, pracoviště, obec, okres, kraj, stát, unie atd.). Ochrana obyvatelstva je o tom, co je schopen obyvateľ a co jsou schopny pověřené síly a prostředky sociálního prvku udělat pro to, aby při různých hrozbách, které přejdou ve skutečnou ohrožení, zabránily zničení životů, omezily následky na zdraví a znehodnocení majetku obyvatelstva nebo na infrastruktuře, která jejich základní potřeby zajišťuje a rovněž na životním prostředí.

Použijeme modelové vyjádření bezpečnostní reality, jak je uvedeno v dřívějších pojednáních o sekuritologii¹, tj. $s, tr \mathbf{BR} = (s, tr \mathbf{B}, s, tr \mathbf{BP}, s, tr \mathbf{BS})$. Předmětem vědního oboru sekuritologie je bezpečnostní realita. Ta představuje objektivní stav, jehož vývoj jsme schopni popisovat abstraktními pojmy, zaznamenávat symbolickými zápisy a modelovat. Odlišitelné složky bezpečnostní reality jsou symbolickým zápisem jednak statického stavu, ale i dynamického vztahu mezi bezpečností a nebezpečností. Pro každý prostor, čas a účelově specifikovaný soubor informací o stavu existuje uspořádaná entita informací,

pomocně znázorněná entitou bezpečnostní reality. Významnou empiricky poznanou skutečností je, že uvedené složky (**B**, **BP**, **BS**) lze v realitě vzájemně odlišit a jako výsledek samostatného pozorování nebo analyzování popsat. Pro sjednocení popisu mohou být zvolena i společná kritéria. Třídícím hlediskem a tedy společnou vlastností pro každou trojici entity jsou prostor (**s**), čas (historický – **th** a prognostický – **tp**) a stav (**r**). Takovýchto bezpečnostních entit můžeme vytvořit prakticky nekonečné množství. Zvláštní postavení má charakteristika stavu (**r**), která zahrnuje i hrozby. Právě hrozby jsou hlavním důvodem k aktivitám (**BP**) a (**BS**).

Jak je možné znázornit ochranu obyvatelstva v bezpečnostní realitě?

Ochrana obyvatelstva je součástí bezpečnostní reality (**BR**) v daném prostoru (**s**), což je např. EU, ČR, kraj, obec, ve zkoumaném čase (**t**) a pro konkrétní stavy (**r**). Je určena pro všechny možné stavy (**r**), které mohou odpovídat vojenským a nevojenským hrozbám, ale rovněž jiným stavům, jako je mír, obnova po krizovém stavu, cvičení. V uvedených stavech je ochrana obyvatelstva budována, obnovována, procvičována, udržována a připravována k aktivnímu použití pro krizové stavy s předpokládanou intenzitou (**B**). Bezpečnostní realita je výslednicí současného působení bezpečnostní politiky (**BP**) jako vyjádřeného souboru představ, tj. legislativy, krizových plánů, politických cílů a vytvořeného bezpečnostního systému (**BS**) jako sil, prostředků, technologií, tedy skutečných schopností zasáhnout ve prospěch ochrany obyvatelstva.

Ochrana obyvatelstva, lidských životů, majetků, geografických prostorů i objektů vždy v historii lidstva náležela k základním nástrojům, kterými vědomě a nevědomě projevovali svou péči i starostlivost náčelníci kmenů, později vládcové a vedoucí sociálních i státních struktur. Měla různé rozměry, různou intenzitu, ale i rozdílné důvody. V některých zemích byl do právního systému zaveden pojem ochrana obyvatelstva až ve 20. století jako určité souhrnné pojmenování pro tomu odpovídající sdružený systém nebo soubor opatření. Počátky **institucionálního budování ochrany obyvatelstva** ve světě, především před následky leteckých útoků, jsou zaznamenány z druhé poloviny dvacátých a první poloviny třicátých let minulého století. Vznikaly **organizace ochrany obyvatelstva** v řadě evropských států a byly přijímány **legislativní normy**, které vymezovaly jejich činnost. Ta spočívala především v prevenci před účinky vojenského (leteckého) napadení civilního obyvatelstva. Obecně se hovoří o *civilní protiletecké ochraně* nebo *obraně*.

Bezprostředně po skončení druhé světové války nastal dočasný útlum aktivit v této oblasti, potom však došlo v řadě států opět k budování organizované ochrany obyvatelstva a jejího legislativního vymezení. Přijímaná opatření směřovala k ochraně obyvatelstva pro případ války, u níž se do poloviny padesátých let předpokládalo, že bude vedena konvenčními prostředky. V dalším období pak byla zaměřená na ochranu před zbraněmi hromadného ničení. Do tohoto období spadá v řadě států **masivní budování ochranné infrastruktury** jako rozhodujícího způsobu ochrany obyvatelstva před napadením. (Švýcarsko, skandinávské státy). Problematice ochrany obyvatelstva v zahraničí se věnuje Petr LINHART v habilitační práci „*Vývoj a současný stav ochrany obyvatelstva u nás a ve vybraných státech a perspektivy dalšího rozvoje této problematiky v České republice*“ [6].

Mezinárodní prostředí při zajišťování ochrany podle humanitárního práva a mezinárodního práva válečného přivedlo k formulování čl. 61 *Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Protokol I) a Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní charakter (Protokol II) ze dne 8. června 1977*. Tam v textu o civilní obraně byly vyjmenovány humanitární úkoly pro ochranu civilního obyvatelstva před nepřátelskými akcemi a pohromami, ale také k vytvoření nezbytných podmínek pro jeho přežití. Je to základ, který byl převzatý do legislativy ČR (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému), i když formou uvedení čtyř základních opatření: varování, evakuace, ukrytí a dočasné přežití.

Po uvolnění mezinárodního napětí v sedmdesátých letech minulého století vznikly tendence, které začaly prosazovat možnost využít organizovanou ochranu obyvatelstva (pevné i pružné struktury, síly a prostředky, materiál, finanční zdroje předurčené pro případ války) v míru pro účely likvidace následků přírodních nebo antropogenních katastrof. Konkrétní podobu získaly tyto snahy zejména po **ministrské schůzce Evropské unie v roce 1986**, kde byly položeny základy pro společnou politiku EU v oblasti **civilní ochrany** a po přijetí Strategické koncepce NATO v Římě (listopad 1991). Ukončením studené války se změnily priority mezinárodní bezpečnostní politiky i národních bezpečnostních politik. Důraz na politické a nikoliv vojenské řešení krizové situace v mezinárodních vztazích přinesl praktické důsledky, které znamenaly *všeobecné uvolnění ochrany obyvatelstva* z převažující organizované přípravy na ozbrojený konflikt (civilní obrana) směrem k ochraně proti katastrofám a nouzovým situacím. Tak se stalo, že řada států zrušila nákladné pevné organizační a institucionální struktury, určené především k ochraně obyvatelstva v období války a začala s jejich transformací a výstavbou nových bezpečnostních systémů s novými názvy. Byly určeny zejména pro ochranu obyvatelstva před přírodními a technogenními negativními vlivy v období míru s vědomím, že budou nadále využitelné i v průběhu ozbrojeného konfliktu.

Otázky ochrany obyvatelstva nejsou řešeny ve všech státech světa stejným způsobem, existuje výrazná nerovnoměrnost v přístupu jednotlivých států. Podrobným zkoumáním úrovně by se zřejmě potvrdila korelace mezi politickým zřízením, kulturou, ekonomickými a hospodářskými charakteristikami, fyzicko-geografickými, klimatickými a ekologickými podmínkami území. Ochrana obyvatelstva s vlastními rozvinutými organizačními strukturami je typická pro vyspělé demokratické státy. Naproti tomu lidnaté státy tzv. „řetěho světa“, které se potýkají s chudobou, rozsáhlými epidemiemi a vytvořením základní záchytné zdravotní a sociální sítě, mají intenzitu ochrany obyvatelstva blízkou hodnotě nuly. Souhrnnou charakteristikou světa je **nerovnoměrný vývoj zajištění ochrany obyvatelstva** a to i v částech podle Linharta [6]: každodenních událostí; katastrof a nouzových situací; ozbrojených konfliktů.

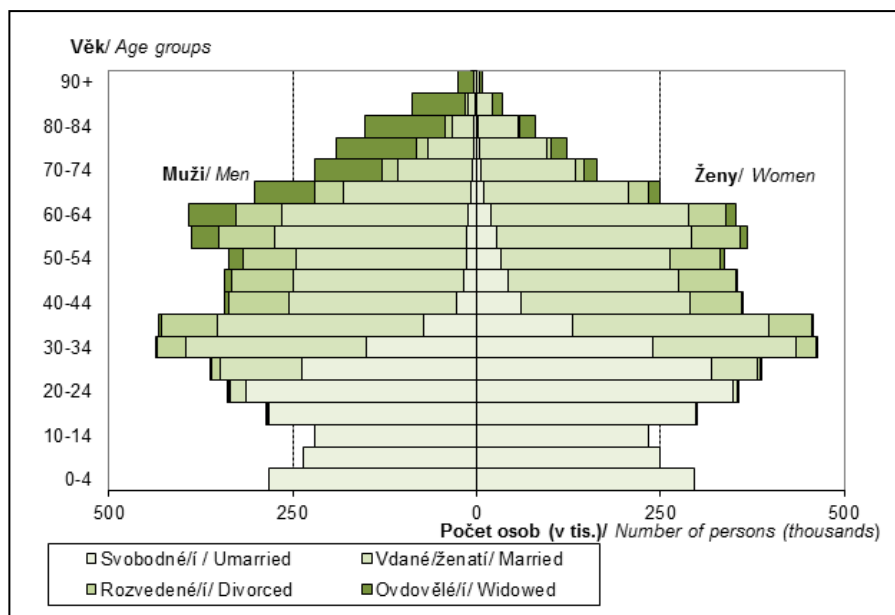
V ČR máme zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, který v § 2, písm. e) uvádí „*ochranou obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření*“

k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“. To znamená, že pro účely zákona o činnosti integrovaného záchranného systému je zavedeno toto zúžené pojetí ochrany obyvatelstva.

Ochrana obyvatelstva můžeme modelovat a k tomu je využívána metoda scénářů a jednotlivé scénáře podle aktérů, vzájemných vztahů a prostředí (Janošec, 5). Významné je tvrzení, že ochrana obyvatelstva představuje strategický problém. Musejí se jí zabývat všichni aktéři v hierarchii společenského systému, ať to jsou jednotlivci, skupiny, organizace, podniky, obce, správní úřady atd. Pro opatření ochrany obyvatelstva jsou vyčleňovány finanční, hmotné i lidské zdroje, které jsou součástí veřejných i soukromých struktur.

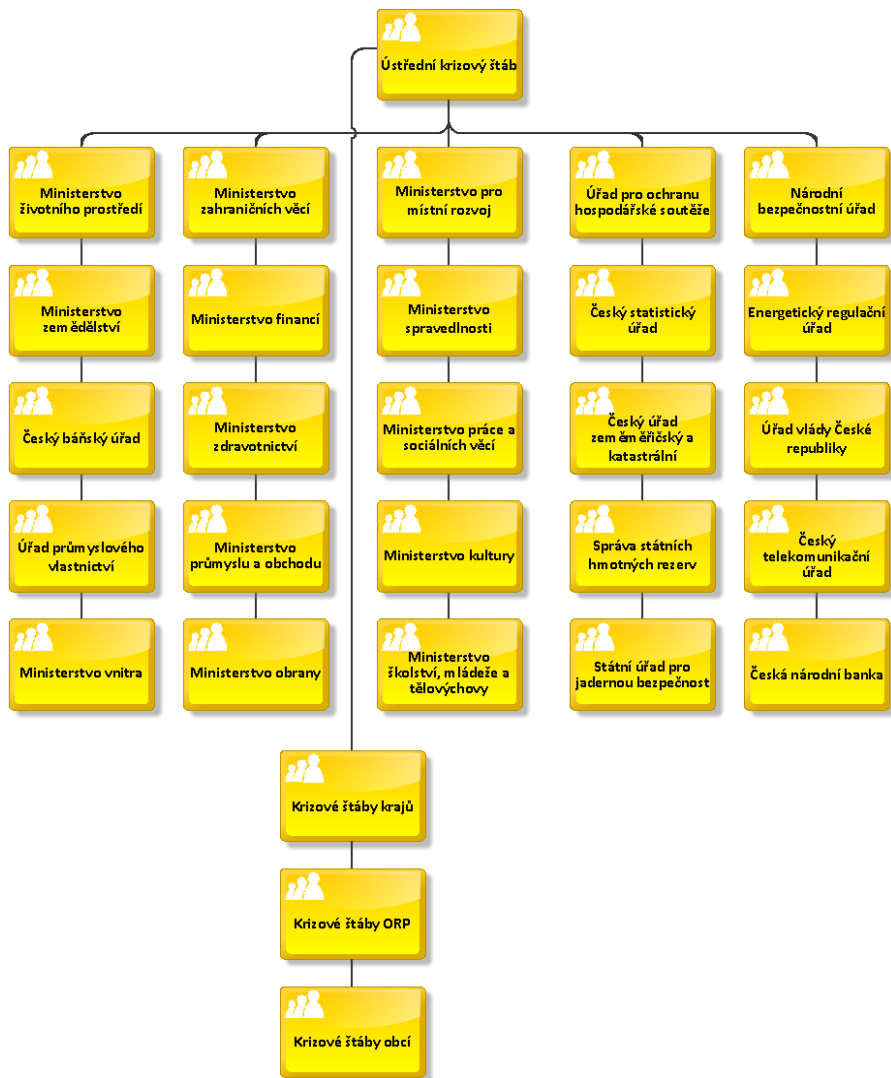
VZTAH MEZI KRIZOVÝM ŘÍZENÍM A OCHRANOU OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva je cíl. Je průběžným i konečným stavem, který chceme dosáhnout při vzniku nebezpečných, krizových, nebo nepříznivých situací, jež by mohly ohrozit životy, zdraví, majetky a životní prostředí jednotlivce a společnost.

Graf 1

Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu k 31. 12. 2010 (Zdroj: ČSÚ)

Obr. 1

Schéma krizového řízení v ČR, úroveň ÚKS, ministerstva, ostatních ÚSÚ a ČNB
(převzato z Karda, Ladislav, 2012, s. 48)

Krizové řízení je

- proces, který napomáhá k naplnění ochrany obyvatelstva;
- nástroj pro organizování činnosti obyvatelstva.

Tento nástroj používá skupina lidí, kteří jsou pověřeni řízením bezpečnostních opatření po vzniku nebezpečných událostí a stavů. Pro charakterizování skutečných podmínek je zařazen **Graf 1**. V něm je zobrazeno, že ČR měla k 31. prosinci 2011 podle podkladů Českého statistického úřadu (ČSÚ) 10 504 203 obyvatel. Jejich věková struktura podle pohlaví (ženy a muži) v jednotlivých věkových kategoriích podrobněji znázorňuje, jaký je rozsah maximálního počtu chráněného obyvatelstva. K těmto počtům je nezbytné zahrnout i cizí státní příslušníky na našem území v případě krizové situace nebo krizového stavu a rovněž jejich majetek na území ČR.

Na **Obrázku 1** je schematicky zobrazena struktura krizového řízení, které je připraveno na organizování odpovídajících opatření. ČR má krizové orgány v následujících úrovních:

- jeden Ústřední krizový štáb a 25 ministerstev a ústředních správních úřadů,
- 13 krajů a hlavní město Praha,
- 205 obcí s rozšířenou působností a 22 městských částí Prahy,
- 6 248 obcí.

To znamená celkem 6 515 krizových štábů ve struktuře státní správy a územní samosprávy. Dále jsou činné a připravené krizové orgány podniků, což již není státem zabezpečováno. Délka státních hranic je 2 290,0 km, z toho s Rakouskem 466,2 km, s Německem 810,2 km, s Polskem 761,8 km a se Slovenskem 251,8 km. Plocha ČR je 78 867 km² (2 % území EU).

Obr. 2

Schéma legislativního rámce ochrany obyvatelstva a krizového řízení v ČR (vlastní)

Na **Obrázku 2** je zobrazen základní legislativní rámec, který stanovuje pravidla pro ochranu obyvatelstva, krizové řízení a chování v bezpečnostně nestabilních situacích. Je uspořádán do roviny ústavních zákonů, zákonů o silách, které se na řešení krizových činností podílejí, a zákonů o procesech, které stanovují, jak mají být krizové situace řešeny. Výčet zákonů není úplný, protože to ani nebylo smyslem příspěvku, který se věnuje vztahu mezi ochranou obyvatelstva a krizovým řízením.

Jaký je **vztah mezi ochranou obyvatelstva a krizovým řízením**, to z předchozích souhrnných informací a ze sémantické analýzy obou pojmů zcela zřetelně vyplývá. Krizové řízení je jedním z důležitých nástrojů ochrany obyvatelstva., vytváří organizační kostru státem zabezpečovaného procesu účinné pomoci obyvatelstvu při situacích, které ohrožují životy, zdraví, majetek a životní prostředí. Síly a orgány krizového řízení jsou financovány z veřejných financí v souladu s rozpočtovou politikou výkonu státní správy a samosprávy.

Proč byla této problematice věnována pozornost? Velmi často je sdělována opačná logika, že ochrana obyvatelstva je jedním z opatření krizového řízení. To by se však stala matka svojí dcerou. Sémanticky správná je formulace, že krizové řízení zajišťuje vybraná opatření ochrany obyvatelstva.

ZÁVĚR

Všechny činnosti, které zkoumají ochranu obyvatelstva, jsou součástí bezpečnostního úsilí státu a naplňují požadavky na krizové řízení. Současný stav, postavený na rozvoji teorie krizového řízení, napomohl tomu, že integrovaný záchranný systém ČR a bezpečnostní systém státu se významně a nepopíratelně opírají o HZS ČR.

Pro příští roky máme schválený dokument „Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020“. Bezpečnostní výzkum musí pro plnění těchto úkolů vytvořit podmínky.

Krizové řízení naplňuje úkoly ochrany obyvatelstva. V příspěvku byly přiblíženy teoretické i praktické otázky, které objasňují vztah mezi procesem krizového řízení, který je aktivován ve prospěch zajištění ochrany obyvatelstva na příkladu ČR.

Příspěvek vznikl v rámci projektu "Bezpečnost občanů – krizové řízení" (VF20112015018).

POZNÁMKY:

---

¹ Např. KORZENIOWSKI, 2008, JANOŠEC, 2006, HOFRAITER, 2006.

Literatura

- [1] HOFREITER, Ladislav. *Sekuritológia*. [Skripta]. Liptovský Mikuláš: AOS Liptovský Mikuláš, 2006. 138 s.
- [2] JANOŠEC, Josef. Spojovací články bezpečnosti občana a státu. In *Vojenské rozhledy*, 1997, č. 3, s. 11 – 18. ISSN 1210-3292.
- [3] JANOŠEC, Josef. Diskuze základních problémů bezpečnostní vědy. In *Science & Military*, 2006, č. 2, s. 19 – 31. Dostupný z WWW: <<http://www.aoslm.sk/science>>. ISSN 1336-8885.
- [4] KARDA, Ladislav. *Návrh modelu činnosti Krizového štábu Jihočeského kraje*. [Diplomová práce]. České Budějovice: ZSF JČU České Budějovice, 2012. 96 s.
- [5] KORZENIOWSKI, Leszek, Frederyk. *Securitologia. Nauka o bezpieczeństwie człowieka i organizacji społecznych*. Krakow: EAS Krakow, 2008. 312 s. ISBN 978-83-925072-1-5.
- [6] LINHART, Petr. *Vývoj a současný stav ochrany obyvatelstva u nás a ve vybraných státech a perspektivy dalšího rozvoje této problematiky v České republice*. [Habilitationní práce]. Vyškov: VVŠPV Vyškov, 2003. 128 s.
- [7] LINHART, Petr. *Některé otázky ochrany společnosti*. Praha: MV GŘ HZS ČR, 2005. 93 s. ISBN 80-86640-43-4.
- [8] ZUZÁK, Roman, KÖNIGOVÁ, Martina. *Krizové řízení podniku*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-3156-8. (podnikové krize, krizová komunikace).

Kontaktní údaje:

doc. Ing. Josef Janošec, CSc.,

MV – GŘ HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva, Na Lužci 204, 533 41 Lázně Bohdaneč,

e-mail: josef.janosec@ioolb.izscr.cz, tel.: +420950580220.